

Το κείμενο [«Για τον συντονισμό δράσης και τον διάλογο κομμουνιστικών δυνάμεων»](#), που κυκλοφόρησε πρόσφατα, είναι το πρώτο κείμενο μιας «ανοιχτής πρωτοβουλίας διαλόγου και κοινής δράσης» δυνάμεων κομμουνιστικής αναφοράς με στόχο τόσο τον διάλογο για το κομμουνιστικό πρόγραμμα και κόμμα της εποχής μας, όσο και την παρέμβαση στις πολιτικές εξελίξεις, όπως αναφέρεται από τις πέντε οργανώσεις-πολιτικές κινήσεις που το συνυπογράφουν (Αριστερή Ανασύνθεση, Κίνηση Κομμουνιστών Εργατικός Αγώνας, Παρέμβαση, Σύγχρονο Κομμουνιστικό Σχέδιο και Σύλλογος Γ. Κορδάτος).

Από άποψη αφετηριακή, κάθε προσπάθεια με αναφορά στη συγκρότηση κομμουνιστικών δυνάμεων και πρόθεση παρέμβασης στις πολιτικές εξελίξεις από ανατρεπτική σκοπιά, είναι θετική. Η «επαναφορά» του ζητήματος της κομμουνιστικής στρατηγικής στην ημερήσια διάταξη και η προσπάθεια αυτό να συνδεθεί με τις σύγχρονες εξελίξεις στο πεδίο της καπιταλιστικής κρίσης, της έντασης των ανταγωνισμών και των πολεμικών κινδύνων, της πολιτικής κρίσης και της ανόδου της δεξιάς και της ακροδεξιάς μπορεί να συνεισφέρει στην υπόθεση του μαζικού κινήματος και της συνεργασίας των αντικαπιταλιστικών αντιιμπεριαλιστικών αντιΕΕ δυνάμεων.

Προφανώς κάθε αρχικό κείμενο πρέπει να αντιμετωπιστεί στα όριά του. Ωστόσο, από το κείμενο αυτό αναδεικνύονται ορισμένα σημαντικά ερωτήματα που αξίζει να συζητηθούν, ειδικά σε κάποια ζητήματα που αφορούν την τρέχουσα επικαιρότητα, και σε αυτά θα επικεντρωθεί το παρόν σχόλιο, με σκοπό να ανοίξει τον αναγκαίο διάλογο. Άλλωστε οι στρατηγικές στοχεύσεις απαιτούν σοβαρότερο και πιο εμπειριστατωμένο διάλογο, που ελπίζουμε –και είναι σημαντικό– να γίνει κι αυτός δημόσια.

Το πρώτο σημείο αφορά τη **συμφωνία των Πρεσπών**. Το κείμενο δίνει –και σωστά– μεγάλη έκταση στις διεθνείς εξελίξεις, στους ανταγωνισμούς και τους πολεμικούς κινδύνους στην περιοχή μας εκφράζοντας, όμως, μια **αμφίθυμη θέση για την συμφωνία των Πρεσπών**. Αναγνωρίζει ότι η συμφωνία «*προωθεί τις επιδιώξεις της ελληνικής ολιγαρχίας στα Βαλκάνια, η οποία, υπό τη σκέπη των ΗΠΑ, επιχειρεί να ανακτήσει κάποιες θέσεις*» (σημείο 5), και παρακάτω λέει «*όχι στη νατοϊκή Συμφωνία των Πρεσπών*» (σημείο 13). Όμως το σημείο που αναφέρει «*παρά ορισμένα θετικά σημεία της*», είναι κάπως καινοφανές για την συζήτηση που έχει ανοίξει στην ριζοσπαστική αριστερά.

Δεν θα περίμενε κανείς τέτοια «αβρότητα» απέναντι στην ευρωνατοϊκή συμφωνία των Πρεσπών, σε μια συμφωνία που σηματοδοτεί την ένταξη της γειτονικής χώρας στο NATO και την ΕΕ, από δυνάμεις που ιεραρχούν τόσο ψηλά την αντιιμπεριαλιστική αντινατοϊκή πλευρά της πάλης και μάλιστα κριτικάρουν άλλες δυνάμεις από αυτή την σκοπιά. Μεγαλύτερο πρόβλημα όμως είναι ότι αυτά τα «ορισμένα θετικά σημεία» δεν ονοματίζονται. Είναι τα σημεία εκείνα που καταδικάζουν οι εθνικιστές (σύνθετη ονομασία που περιέχει τον όρο Μακεδονία, αναγνώριση «μακεδονικής γλώσσας» και ιθαγένειας); Ή αντίθετα είναι τα σημεία της επιβολής του ελληνικού κράτους πάνω στην γειτονική χώρα (ονομασία *erga omnes*, κατάργηση κάθε αναφοράς σε μειονότητα, προσπάθεια πολιτικής, οικονομικής ακόμη και στρατιωτικής επιβολής);

Οι αναφορές σε τόσο σοβαρά ζητήματα ούτε ουδέτερες είναι, ούτε μπορούν να προσπερνιούνται με εύκολες διατυπώσεις, τις οποίες ο καθένας ερμηνεύει όπως θέλει.

Ειδικά στο έδαφος μιας οξυμένης συζήτησης και εντός της αριστεράς, όπου υπάρχουν δυνάμεις που θεωρούν θετικό το να ψηφιστεί η συμφωνία των Πρεσπών (λχ Δίκτυο για τα κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα) και άλλες που διαφωνούν με επιχειρήματα που σχεδόν ταυτίζονται με βασικές θέσεις του ελληνικού εθνικισμού (βλ. θέσεις του ΚΚΕ και της ΛΑΕ περί «**αλυτρωτισμού**») ή φλερτάρουν ακόμα και με τα εθνικιστικά «συλλαλητήρια» (βλ. και ακόμα και σήμερα την προβολή από την ιστοσελίδα [iskra](#) της απαράδεκτης τοποθέτησης του Μ. Θεοδωράκη).

Δυστυχώς, οι λεκτικές ακροβασίες και οι κραυγαλέες αμφισημίες είναι βοηθητικές για να «κλείνουν» τα κείμενα, σε καμία περίπτωση όμως δεν αποτελούν πολιτική σύνθεση, ούτε λύνουν τα πολιτικά προβλήματα.

Στην ίδια ενότητα (σημείο 6), προκαλεί εντύπωση ο περιορισμός του κειμένου στην οπτική που βλέπει από τη μια μεριά την Τουρκία με την επιθετικότητά της και από την άλλη τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό. Η απλή συμπερίληψη του ελληνικού καπιταλισμού στον δεύτερο άξονα, υποβαθμίζει τον επιθετικό ρόλο της ελληνικής αστικής τάξης και, κυρίως, έχει πολιτικές συνέπειες: την απουσία αναγκαίων στόχων του προγράμματος, όπως για παράδειγμα η μάχη ενάντια στα εξοπλιστικά προγράμματα και η απαίτηση για άμεση μείωση των πολεμικών δαπανών στην χώρα μας.

Το δεύτερο σημείο αφορά το **κοινωνικοπολιτικό μέτωπο**. Το κείμενο αναφέρεται στην ανάγκη ενός

«σύγχρονου εργατικού και λαϊκού κοινωνικοπολιτικού μετώπου που θα υπερασπίζεται τις κατακτήσεις και θα διεκδικεί τα σύγχρονα δικαιώματα των εργαζόμενων του λαού και της νεολαίας προωθώντας την ρήξη και ανατροπή της επίθεσης του καπιταλισμού, του ιμπεριαλισμού και του φασισμού» (σημείο 12).

Το πρόγραμμα του προτεινόμενου μετώπου (σημείο 13) περιέχει βασικούς άξονες του «αντικαπιταλιστικού προγράμματος» κι αυτό είναι προφανώς θετικό.

Αυτό που αποτελεί πραγματική έλλειψη είναι ότι το πρόγραμμα **αυτό δεν περιέχει καμία στρατηγική στόχευση και καμιά σύνδεση τακτικής και στρατηγικής**. Είναι ένα πρόγραμμα άμεσων πολιτικών στόχων, και ως τέτοιο αντιστοιχεί περισσότερο στο πρόγραμμα μιας προσωρινής πολιτικής συμμαχίας, παρά ενός «πολιτικοκοινωνικού μετώπου» για το οποίο προορίζεται. Εκτός αν το μέτωπο αυτό δεν θεωρείται από τους υπογράφοντες ότι είναι αναγκαίο, ή ότι είναι ώριμο, να έχει στρατηγικές στοχεύσεις -και οι δύο εκδοχές όμως έχουν κάποιες πολιτικές συνεπαγωγές.

Αλλά δεν είναι μόνο τα φυσιογνωμικά ζητήματα, που έτσι και αλλιώς από την φύση τους απαιτούν βαθύτερες συζητήσεις και χρόνο για να απαντηθούν από οποιοδήποτε εγχείρημα. Στο κείμενο υπάρχουν **ορισμένα πολιτικά «δια τούτα» που είναι ακόμα πιο αμφίσημα**, παρότι ο πολιτικός ορίζοντας για την απάντησή τους είναι πολύ πιο κοντινός.

«Ένα τέτοιο μέτωπο δεν μπορεί να είναι μόνο κοινωνικό» (σημείο 12), αναφέρει -και σωστά- το κείμενο. **«Είναι αναγκαία μια πολιτική συμμαχία των ανατρεπτικών αριστερών δυνάμεων που θα συσπειρώσει δυνάμεις ενάντια στον διπολισμό γύρω από τον ΣΥΡΙΖΑ και τη Ν.Δ., αλλά και ενάντια στην ακροδεξιά και τον νεοφασισμό».**

Δηλαδή; Ποιες είναι οι δυνάμεις αυτές σήμερα; Ποια είναι η πολιτική έκφραση του εργατικού και λαϊκού μετώπου; Μια πολιτική συμμαχία των δυνάμεων ενάντια στον αστικό διπολισμό; Και τι σημαίνει αυτή η γενική διατύπωση στην πράξη, λίγους μήνες πριν από τις εκλογές;

Αυτή η αόριστη τοποθέτηση (που διαπερνά σε πολλά σημεία το κείμενο) αποτελεί αναποτελεσματική προσπάθεια αποφυγής της συγκεκριμένης ανάλυση για τον πολιτικό ρόλο και χαρακτήρα δυνάμεων όπως το **ΚΚΕ** και η **ΛΑΕ**. Από ποια σκοπιά διατυπώνεται η κριτική για την πολιτική τους, αν βεβαίως αυτό θεωρείται σκόπιμο;

Στο γενικό πεδίο (σημείο 8), το κείμενο επιλέγει μια ατεκμηρίωτη λογική ίσων αποστάσεων μεταξύ «της ρεφορμιστικής και συστημικής πολιτικής στην Αριστερά, μαζί με το σεχταρισμό και αριστερισμό» (όλα παρατακτικά), ενώ στο σημείο 10 το κείμενο επαναλαμβάνει με αρκετή αυτάρκεια ότι «στην αριστερά κυριαρχεί ο σεχταρισμός μαζί με τον οπορτουνισμό», αρνούμενο να κάνει διάκριση, για παράδειγμα, μεταξύ ενός ρεφορμιστικού ρεύματος με εθνικιστικές επιρροές (όπως είναι η **ΛΑΕ**) και ενός αντικαπιταλιστικού πολιτικού μετώπου (όπως είναι η **ΑΝΤΑΡΣΥΑ**), με όποιες αδυναμίες και αν έχει.

Τελικά ποια είναι η ουσία του προτεινόμενου «πολιτικού σχήματος», όπως φαίνεται σε μια προσεκτική ανάγνωση; Ένας **κομμουνιστικός φορέας** με κομμουνιστική στρατηγική, ένα μέτωπο στη βάση ενός τρέχοντος ριζοσπαστικού προγράμματος **αποσυνδεδεμένο** από οποιαδήποτε στρατηγική στόχευση και μια **εκλογική συμμαχία «ενάντια στον διπολισμό»**; Και ποια είναι η αιτία όλων αυτών των περίτεχνων διατυπώσεων, εκτός από την απόπειρα με λεκτικούς συμβιβασμούς να «καλυφθεί» το διάστημα από δυνάμεις που συμμετέχουν στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ, μέχρι δυνάμεις που συμμετέχουν στην ΛΑΕ, πάνω στη βάση της **«ελάχιστης συμφωνίας»**;

Για το ότι οι περιστάσεις είναι κρίσιμες δεν χωράει αμφιβολία. Για το ότι απαιτείται συσπείρωση δυνάμεων, επίσης. Για το ότι ανάμεσα σε ένα αρκετά ευρύ φάσμα δυνάμεων και αγωνιστών υπάρχει έδαφος για συνεργασία τόσο σε επίπεδο δημοτικών και περιφερειακών εκλογών (και στη βάση της κοινής δράσης στα αντίστοιχα κινήματα), όσο και για μια εφ' όλης της ύλης πολιτική συνεργασία (για παράδειγμα στις ευρωεκλογές) είναι επίσης γεγονός. Μια τέτοια πορεία μπορεί να ανοίξει δρόμους και ελπίδα σε ένα μαχόμενο κόσμο, σε ένα κόσμο της αριστεράς που αναζητά ξανά να βαδίσει σε ανατρεπτικούς δρόμους.

Όμως, αυτό προϋποθέτει καθαρές απαντήσεις. Αν είναι κάτι που στα σίγουρα διδάχτηκαν όλοι από την εμπειρία του ΣΥΡΙΖΑ, είναι ακριβώς αυτό: Δρόμους δεν μπορούν να ανοίξουν τα μισόλογα, οι διατυπώσεις που χωρούν τα πάντα και τίποτα, **οι αμφίσημες συμμαχίες και μια λογική «γέφυρας» ανάμεσα στην αντικαπιταλιστική αντιιμπεριαλιστική λογική με ρεφορμιστικά ρεύματα που σήμερα φτάνουν να γίνονται ουρά του εθνικισμού, ούτε βέβαια οι κάθε είδους ιδεολογικές περιχαρακώσεις.** Δρόμους ανοίγουν οι καθαρές απαντήσεις, οι «γέφυρες» με τον μαχόμενο κόσμο και τους εργαζόμενους, η συντροφική πολιτική συζήτηση και σύνθεση, η κοινή δράση στο κίνημα.

Προσπαθώντας να υπηρετήσει αυτή την κατεύθυνση, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ έχει ήδη απευθύνει μια ανοιχτή [πρόταση πολιτικής συνεργασίας](#) της **αντικαπιταλιστικής, αντιιμπεριαλιστικής, αντιΕΕ αριστεράς** σε πολιτικές δυνάμεις και σε αγωνιστές της μαχόμενης αριστεράς. Η πολιτική συμφωνία όλου αυτού του δυναμικού, που θα μπορούσε να αλλάξει το τοπίο στην αριστερά, δεν σημαίνει ταύτιση. Σημαίνει μια πολιτική και προγραμματική αφετηρία που ξεπερνάει το όριο των συγκροτημένων ρεφορμιστικών προτάσεων τύπου ΛΑΕ και ΚΚΕ, που δεν συμβάλλουν να αναπτυχθεί το αντίπαλο δέος στην αστική πολιτική. Σε αυτόν τον δρόμο ελπίζουμε να βαδίσουμε όλοι και όλες...